

Преця ачесті Фсі дін
прѣвнх кѣфота пентрѣ
мінте інімѣ ші лі-
тературѣ есте не ын
жмѣтате дѣ ан кѣ поца

2 ф./24 кр., факъ поца 2 ф.
8 кр. арѣ. Пентрѣ ачесті-
цѣрї сѣ пазтѣк пѣмѣ ла б
рѣндѣрї 8 кр. дѣ ачї фнѣсї
1 кр. арѣнт дѣ ын рѣндѣ.

№ 3.

1840.

(CU PREA NALTA VOIE)

GAZETA

DE TRANSILVANIA.

Brashov, 14. Januarie.

Трансильванія.

Тімішда де сѣс. Потеза Домнѣлї ла б. Іанѣаріе с'аѣ прѣснѣт ан ачест Пас ашезат ла хотареле цѣрїї. кѣ о помѣк ачї маї наїнте неокїчнїтѣ, ачсѣ вїднїкѣ дѣ вїкїѣ обїчїѣ а сѣ. Бісерїчї рѣскрїтїне. дѣ а ачнѣца мареле ачест прѣснїк шї прїн сем не дїн афарѣ. Домнѣ Доктор де медїчїнѣ шї Дїректор карантїнеї Павел де Влсїч цїѣ пѣне ла кале тоате челе кѣвїнїте ла о вїднїкѣ прѣснѣре аша, ка ан лонѣла ачїста де оаменї пѣцїн лѣкѣт, ачсѣшї ачѣла мѣн-толек натѣрѣ сѣ прѣснѣлѣскѣ пе ачѣла, кареле прїн але сале мїнѣнї аѣ кїрѣїт дѣ атѣтеа орї рѣндѣлала натѣрїї. Врѣ де неапрѣратѣ трѣкїнїцѣ, ка ан ачест цнїѣт, ынде нѣ есте нїчї ын прїлѣж а аскѣлата олѣжка дѣм-незїлѣскѣ дѣнѣ рїтѣ рѣскрїтеан, пентрѣ ачѣ мѣлѣї олѣжѣашї шї ачсѣшї амплѣацїї ам-пѣратѣшї, сѣ рѣснѣ лѣбдїле домнѣлї шї ан лїмѣа ромѣнѣскѣ. Прїон. П. Протопоп Яле-кѣе Вѣрѣа, нѣшї прѣѣтѣ а ешї дїла аса ота-цїе ла О. Тїмїш, ынде ачсѣцїїт дѣ ацїї трѣї пѣрїнїї парохїї дѣ леѣла рѣскрїтеанѣ трѣѣа-скѣ, олѣврѣшї сѣжнїта олѣжѣкѣ ачїїнїца дѣ фѣцѣ атѣт а Домнѣлї маїор Ірѣвїтїна, ко-мандант ал чѣтѣцїї шї а Гранїцелор, кѣт шї а тѣтѣрор дѣрїгѣторїлор амп. дѣла дѣзѣ-рет шї дѣла вѣмѣ фѣрѣ олѣвїре дѣ рѣлїцїе. Антрѣ рѣгѣчѣнїле обїчнїтѣ, сѣїнїца сѣ четї кѣноскѣта рѣгѣчѣне пентрѣ ачѣлѣнїгата шї олѣвїта вїацѣ шї домнїе а Маїнѣтѣцїї сале Анпѣратѣлї нострѣ ФВРДІНАНД, кѣ евлѣ-нїе чѣ ачнѣца нїмїле тѣтѣрор; олѣнѣтѣла ачсѣїт а трѣскѣрїлор рїсѣїт дѣ пѣрїцїї фї-

рїї дѣ прїн п цїѣѣ, не дѣлїе ачїнїте дѣ олїѣ-на шї пѣчѣе, каре о асїм олѣт окротїреѣ пѣ-тернїкѣлї скїнтрѣ австрїак. дѣнѣ олѣврѣ-шїреѣ сѣїнїцїреї ачїї шї дѣнѣ олѣтрїпїреѣ кѣ-лор шї а сепарѣцїїлор, олѣспїцїї сѣ ашїзѣрѣ ла о маѣв нѣвїа дѣтѣ дѣ А. Дїректор а ка-рантїнеї, олѣмотѣла трѣаскѣрїлор рїсѣнїдїа о-кїчнїтїелор ачнїнѣрїї кѣ тоатїеа. Солдѣцїї дѣла командѣ 72 кѣ нѣмѣрѣла прїкѣм шї чѣї 15 олѣжїторїаї карантїнїавѣрѣ кѣтѣ 1/4 вїн шї 1/2 фѣнт карне дѣ вїтѣ.

Сїкїѣ. Мїлѣцѣмїтѣ фїе чѣрїѣлїтѣ, кѣм-кѣ індѣстрїа шї олѣцїреѣ неголѣлїтѣ, ачсѣне а ла семне нѣаѣ дѣ о вїацѣ, чѣ пѣнѣ ачсѣм нѣ о аѣла. Прїкѣм ан вѣлѣж, аша шї ла Сїкїѣ, кѣѣѣа алїшї олѣкѣїторїї сѣ ампрїѣнѣрѣа олѣре а антемеїа о факрїкѣ пїнтрѣ зѣхѣр дѣ напї рошїї. Докѣла, машїнеле шї тоате інстрѣмѣн-тїеа вор тѣїа 30 — 35000 ф. арѣ. Олѣре ачсѣт олѣон о кѣсѣ шї 36 холдѣ арѣтоаре с'аѣ шї кѣмпѣрат нѣ департе дѣ ораш. Ста-тѣїле факрїчїї вор фї маї тот ачѣле дѣла вѣлѣж. Соцїетатѣа шѣѣ ампрїцїїт акїїїле сале пе кѣтѣ 100 ф. арѣ. Пѣанѣла є кѣноскѣт нѣмаї дѣ олѣврѣтѣ вїеме шї 200 акїїї с'аѣ шї вѣлѣдѣт пѣнѣ ачсѣма. Банїї нѣ олѣв нѣмаї пе хѣртїе, чї сѣ пѣзтѣск анлонтрѣ кѣ чѣа маї марѣ олѣвратѣцѣ. Нѣнѣмаї акїїонарїї, чї тоатѣ чѣтатѣа, шї патрїа тоатѣ ва траѣе фолѣсѣрїї вїнѣкѣжнїтатѣ дїн ачсѣте антрѣпрїн-дѣрїї. Маї мѣлатѣ мїї дѣ фїорїнїї вор пѣтеа рїмѣнїа ан царѣ.

Мїлѣнѣшѣтѣр (ачнѣкѣ вѣлѣж). Бісерїка ромѣнїлѣскѣ дѣ ачїї фѣ жѣфѣїтѣ дѣ хѣцїї ан нѣапїтѣа дїн 6 Іанѣарїе к. н. Пѣгѣѣа є олѣкотїтѣ ла 600 ф.

Търчія.

Принца Сербіи Міхаїла, асв асалинцъ
Сомъ ла Салтанда ан 23. Дек. Диспре
инвеститъра ші хіратъла маршалі домн дат
пентрѣ принца вом ворѣ алткдате.

— Газета дін Віена „Oesterr. Beob-
bachter“ ни адсе шн артікол а газетіи ен-
глизеці „Morning Chronicle“, дін каре ної
ампъртѣшим срмаѣтоареле кѣвѣнте анткома
към атам афлат. „Саѣ зѣ, къмкъ ла про-
лектата хотърѣ а прічїні рѣскрїтїне інте-
реселе франціи с'ас нѣ кѣ тотъла ла о парти,
ансѣ ла чїне аї поате трече прїн мїнте, а
антрика аїні деосїкїтїеле інтересе але Фран-
ціи саѣ але алтї оарїкърї пѣтерї? Аѣ доа-
рѣ ла пропѣса ампъртїсїре нѣ сжнт сколсе
дін жок шї интереселе Англії, а Австрії,
шї маї вѣртоѣ, към нї се паре интереселе Рѣ-
сії? Сїнгѣрѣла інтерес, каре есте а се аѣа
ан вѣгарѣ де сѣлмѣ, сокотїм кѣ е інте-
ресѣла Търчії. Ла тоатъ антжмлареа,
ачїста е сїнгѣрѣла інтерес, че ан окїї аѣмїї
се поате пѣне ка фѣндамент а полїтїкї фї-
шкърїа дін пѣтерїеле еѣропїне. Дечї дѣпѣче
пѣтерїеле чїелалате, с'ас анвоїт, маї антжї,
къмкъ претїндерїеле аѣї Мехмед Алі нѣ се
пот шнї кѣ неатжрнарѣ шї антрїїмеа Тър-
чії, шї дѣпѣ че елѣ шї аѣспра мїжлоачелор
че сжнт а се пѣне ампротїва ачестор претї-
ндерї, с'ас амвоїт, Франца че пѣтеа фѣ-
че ачї? А рѣмжнѣа неѣтралѣ? А се фѣче о
прїкїтоаре лїнїшїтѣ ла рѣскрїнарѣа прїчїні
рѣскрїтїне? Ачїста ар фї фост антрѣ аѣ-
вѣр о вжнзѣре (proditio) а интереселор Фран-
ції. Че ар фї пѣтѣт джнса кжшїга прїн о
аѣтфелїѣ де аѣкраре? Ар фї венїт Мехмед
Алі прїн ачїста антр'о старѣ маї кѣнѣ? Нїчї
декѣм.“ Маї анколо се зїче, къмкъ фран-
ца нїчї одатѣ н'ар фї афлат кѣ кале а се
траѣе дін мїжлокѣла чїелоралате пѣтерї шї а'уї
їсѣжнї аѣсѣшї але сале інтересе прїн арме;
къмкъ е аѣвѣкрат кѣ Англіа ан прїчїна рѣ-
скрїтїанѣ с'ас ампротївїт франції, фѣрѣ
ансѣ а'шї прїмежѣдї аліанца са; кѣчї а-
ша чїтїм маї анколо: „Нїчї одатѣ нѣ с'ас
помїнїт алтѣ аліанцѣ, антрѣ каре пѣрїїлѣ
сѣ фїе фост аша слокоде, аша неампедїка-
те, кѣ аша пѣцїне прїчїні де ашї адѣче шнѣ
алтїа жѣрѣ ампрѣмѣтате. Аліанца, аша
към сѣтѣ, есте анкїлатѣ нѣмаї пентрѣ ан-
тжїпѣхрї непрѣвѣзѣте; еа арѣ а апѣра пачїа,
лїбертата шї неатжрнарѣа Вѣропїї апѣсїне,
де ар фї ачїста амерїнцѣтѣ вѣодатѣ, шї
а пѣзї шн екїліѣрѣ (къмпѣнѣ дѣсѣнтѣ) а пѣ-
терїї ан марѣа мїдїтеранѣ, ка сїнгѣрѣла мїж-
лок де а сїгѣрїсї пачїа шї неатжрнарѣа апѣ-
сѣлѣ. — Ачїста аліанцѣ нїчї не пергамент
нїчї ан протокоален есте анкїлатѣ; еа ашї
арѣ антрїїре шї санкції ан сѣнзѣтѣсѣла кѣвѣт

шї ан еспїрїїнѣа оамїнїлор де стат, де нѣ
шї а опїнїї сѣщїцї але амжнѣдрор цѣрїлор.
Ва нїчї маѣ рѣмѣ фѣрѣ родѣрї. Джнса пѣ-
зї Спанїа де аѣсолѣтїсїм, дѣпѣртѣнѣа дїла еа
анфлѣнѣа Вѣропїї рѣскрїтїне. Джнса аѣ мїж-
лочїт сѣкѣпарѣ шї неатжрнарѣа Търчії, о неатжр-
нарѣ, че ера амерїнцѣтѣ шї сѣрїатѣ, кжнѣ
нѣ сѣта аліанца, аѣкж сѣнт гѣскрїнѣла торї-
шїлор енглизеці шї а лїгїтїмїшїлор францо-
зїцїї. Ачїа, карїї нѣ вѣрѣс лїбертата Спанї-
нїї шї неатжрнарѣа Търчії, аѣ тоѣ дѣрїтѣла,
аѣкж ашї рїдїкѣ глѣскрїлѣ сале ампротїва
аліанції англо-фрїнчїцїї. Ачїста маѣ прѣ-
фѣкѣт нѣдежїале лор ан фѣм шї планѣрїеле
лор чїеле аннѣпоїтоаре маѣ сѣрїлат. Де аїчї
кѣноаѣрем ної фѣартѣ вїне атакѣрїеле лїгїтї-
мїшїлор францозїцїї шї мжнїа Торїшїлор но-
цїрїї ампротїва лїгѣтѣнѣцїї антрѣ Англіа шї
Франца. — Ної нѣмаї о кале вїдем, не ка-
рѣ еї оар пѣтеа сѣрїка ачїа, шї ачїста ар
фї рѣскрїлѣ, шн рѣскрїѣ ампротїва Англії.
Шї пентрѣ че? Нїчї де към дін алт темїѣѣ,
декѣт дін сентїменталїтате націоналѣ, нїчї
кѣ вѣрїн алт скоп, декѣт сїре а чїрка, ка-
рѣ флотѣ е маї андеманѣтїкѣ! Ар пѣтеа фї
чїва маї де жѣс, маї прѣст шї маї анвїно-
вѣцїторїѣ?

— Ка аѣаос ла де мѣлте орї помїнїтѣла
Хатїшерїф ешї де кѣрѣнѣ шн рѣгѣламент,
дѣпѣ каре трѣкѣїе сѣ се цїе сѣфѣтѣрїеле чїеле
дін лонтрѣ а Порції. Ачїла кѣспрїнде рѣгѣлї
фѣартѣ мѣлат ансемїнѣтоаре. Пѣнѣ акѣм аѣе-
кѣ, хотърѣрїеле порції се фѣчїа маї мѣлат
дѣпѣ вѣїа чїлѣтї маї пѣтерїк дїнтрѣ мѣдѣ-
ларїї сѣфѣтѣлѣ, дін прїчїнѣ, кѣ чїї маї мѣлѣцї
дін трѣншїї ашї ла вѣтѣла сѣѣ дін рѣспект
шї дін дѣх сѣлѣгѣрїторїѣ. Де аїчї ѣрма рѣ-
ле мѣлатѣ. Аша рѣгѣламентѣла чїел ноѣ порѣн-
чїре ка: аѣкж есте сѣ вїе прїчїнѣ ла дїсѣа-
тере, трѣкѣїе сѣ се фѣкѣ о анцїїнцѣаре кѣ
кѣтѣва зїле маї наїнте ла тоцї мѣдѣларїї
сѣфѣтѣлѣ. Карѣ вѣре а ворѣї пентрѣ, с'ас ам-
протїва шїѣтї прїчїні ачїла дѣпѣ че сїнгѣр
оаѣ рѣмѣгат жѣдїкжнѣдо, сѣ ацїїнцїзѣ не
прїзїдентѣла дін вѣреме, трѣкжнѣдѣшї нѣмїеле ла
протокол; дїсѣаѣрїеле сѣ се фѣкѣ фѣрѣ прї-
вїре ла ранг, дѣпѣ вѣремеа към аѣ анцїїнцѣат
фїшкарѣ. Чїл карѣ кѣвѣнтѣ, сѣ фїе аѣсѣл-
тат кѣ лѣаре амінте шнї сѣ нѣ фїе прїкѣр-
матѣ ворѣїреа аѣї. Кѣвїнтїеле сѣ се скрїе
тоате прїн скрїїторїї чїї їдїцї, дѣпѣ карѣ тоцї
мѣдѣларїї сѣ фѣкѣ рѣвїзїа чїелор карѣ маѣ кѣ-
вѣнтат. Мїѣлцїїмеа глѣскрїлор хотърїцїе, дѣ-
пѣ карѣ прїчїна се трїлїте ла Сѣлтанѣла сїре
антрїїре; іар' декѣмѣа глѣскрїлѣ ар фї ам-
пѣрїцїте де о потрївѣ, атѣнчї пѣтїреа де а
хотърѣ рѣмжнѣ сїнгѣр ла Сѣлтанѣла. Ам-
протїва ачїї хотърѣрїї маї де не ѣрма сѣ
нѣ кѣтїзѣ а кѣртї нїчї шнѣла дін мѣдѣларїї
сѣфѣтѣлѣ, нїчї а сѣмжнѣ нїмѣлцїмїре антрѣ

народ, обит педанса скоатері дін дерег-
торіа.

Франца.

Дін пштрівіа квіжнтвалі де трон ва фі
прічина Алцірвалі, каре ва да пріаеж
ла дескатере фортіа фреінте. Се афлз ан-
тре францозі, карі ар вреа, кадомніа лор сз
се рідіче кз тотва дін Алцір. Іатз че зі-
че ла ачагта „Конетітціоніава:“ д еші
дін Алцір, ар фі тотдлава о фантз де рз-
шіне; анс ар фі 8н квіет маі невреднік, а
вреа сз пхрцім че ам кспрїне, ан мінсгва,
кжнд ампрївнатїа сіліне ала Ірабілор а-
цінтїагз, спре а не алнга не ної прїа пз-
гера армелор. Пентрз о асемїна пхртаре
н'ар пштіа дества рже ан Европа. Не Аб-
ел Вадер а'л бате, кжева мїі де арабі а о-
морж, шї апої а не реграче дїнтр'о царз а-
дпатз кз санґеле нострз, ачагта ар фі не-
вдїне шї ан ачегашї време вандалїем. А не
траче дела рзскоїз, ар ангемна а нїчїнстї не
Франца. Аша дар' ноаж нїмік нз не маї рз-
мжне, де кжт маї антїа а бате не анпро-
тївнїї ношрїї шї апої аї сшнне домнїї,
не каре єї воїа а о сшра.”

— Квїнтеле де гратвалаціа (хрестїсїре),
обїчнїте асе фаче ла анва ноз кхтрз рїга
дін партеа камерїлор шї а корпвалї діплама-
тїк, с'аз факст шї ан ашва ачегта кз кїнда
обїчнїт. Ачегта кспрїна ідїї інтересгтоаре
пентрз гвбернвалї Аїс Фїліп. — Дін Ал-
цір, дїла ловїреа дін 15 Дек. анкоаче вїн
вїшї маї домоале. Се паре кз рзскоїзла се
амжнз маї мвалт кхтрз прїмаварз. Аб-ел
Вадер корзепннде некзрмат кз ампратвал
Мароканїлор, іар' ачегта анчепе а да шї ел
оарешї каре сімне де вржмжшїе анпротїва
францозїлор.

Ршїа.

Ан чеге 10 зіле дін 8рмз а лшї Декем-
врїа а. т. домнї 8н пхр фортіа маре ан Ст.
Петерсбург (22—23 градшрї), дін каре прї-
чїнз. 38 персоане мшрїрз фхрз весте. 20
с'аз афлат ан лонтрвал каселор морці, па-
трз не валїці, 2 стрїнї дїгерарз сшпт чрїва
слокод.

Боршїа.

Четїторїлор сжнт квноквте ампрекерїа
ескате ан статшрїа боршїці антре гвберн
шї антре персоанеле кїсерїчїці, антре каре
сжнт маї ангемнаці архїепїскопїї дін Коло-
нїа шї чег дїла Позен. Нз де мвалт ачегта
дін 8рмз анкз фз пде ла прїнсоаре. Ан ос-
твал дшкат Позен шї ан кшпїтала лшї азкз-

їторїї кшм цїм, сжнт полонїче се вхд а
хрїнї тотдлава сімцемїнте стрїне кхтрз
неамва немцїск. Ан 8рма прїнсоареї архї-
епїскопвалї дшнїн, кхршї воїерїмеа дї пхртї-
нїше фортіа, ашїпта мвалці о необїчнїтз
скжреїре шї немвалцшїре а азкшїторїлор. Іа-
тз че скрїз ан прїчина ачегта дін Берлін
дїла 18 Дек. „Деспре опїнїа азкшїторїлор
дін Позен, тоці вреднїчїї де крїаїнцз мар-
тшрї а антжмплашїлор де аколо дав цїрї о-
дїхнїтоаре. Цхрнїї полонї аз анвїцат єї-
нїшор а квноаче мвалте дін ачегта фачерї де
вїне, ла каре с'аз фжкшт пхрташ сшпт стх-
пжнїреа боршїкз, шї ан лок де 8мїліта лі-
пїре де маї нїнте кхтрз ноїліме се дїще-
птз антржншїї ачегта сімцїмжнт, кшмкз
єї ажнґ ла о лїбертате лїуїшїтз шї ла дреп-
тшрї омїнїці. Відшїреа шкоамлор шї а єї-
сарїлор, прїїмїреа мїшїрїлор, фачереа дршм-
рїлор шї алте келтшїелї маї пхртат вккз-
рошї афарз анкз де алте грїштцї. Маї
вжртос аз кшїгат цхрнїлор анкрїдїнцаре
деспшрїреа рїаціїлор пропрїетшрїці де а
їовшїмеї, не каре гвбернвалї о аз пде ан
лшкраре кз мвалтз єнїрїї, ан ачегта анцелїс,
кшмкз чег маї квн апхршторїз алор (а їова-
шїлор) єсте цара, шї кшмкз джнвал вреа дї
повшїці не джншїї дін стареа дїспотїсш-
валї ла лїбертате. Че се атїнґе де воїерїме,
ачегта андоїт лшкрїагз нїнцїаепцїше, кшм-
кз се їсолоагз (траче ла о парте) атїт де
вржмжшїше, пентрз кз ншншмаї ашї анкї-
де дршмвал шї ансшїї де а фологї нації, чї
шї тот маї мвалт ашїї перде анкрїдїнцареа
шї ла народ шї прїа ачегта прїчїншїше аз-
цігга немцїрїї, ла каре токма ел, (ноїлімеї)
вреа а лшкра маї мвалт де кжт тоці, анпро-
тївз. — Іатз маре невоїе фак мвалтїае са-
те че аз дрептшрїї де ораш (де тарг), анкз
дін времїае кжнд ноїлії кшїгга мошїїлор са-
ле ан дїете ншме шї дрептшрїї де ораше, ка
ан ачегт кїп сз'шї поатз амвалці бенїтш-
рїае прїа вжмї шї прїа алтеле ка ачегте. А-
чегте сате кшзште ан мшрдшрїе шї тїкшло-
шїе песте тот нз сжнт вреднїче де ншме де
ораше; кїнда окжрмшрїї лор єсте дшнз аше-
зжмжнтвал дін Варшавїа 1709. Дар нїчї сжнт
ан старе а пшрта ел келтшїелїае окжрмшрїї,
шї сжнт цхрїї спре поварз аша де маре, ан
кжт антїцїше трївшїнца де але рїантршпа
кз цжнштрїае. Ічегте оршїае, маї вжртос
ажштз шї нїгшцеторїа опрїтз, пннз аколо,
анкжт маї нїнте кз кшїва анї антр'о жд-
дїкатз вестїтз де хощї, анцїаїсвал рапортш-
валї офїціал а шншї дерїгшторїз асшпра шншї о-
ршшзла де ачегте, фз, кшмкз дїла жшдїае о-
рашвалї анчепжнд пннз ла пшшїторїа де
ноаптеа, тоці азкшїторїї фак о чегта маре
де хощї. Кз тсатз анпротївїреа ноїлімеї
шї ан лїнса статвалїї де мїжлок (а чїтшце-

